

Amsterdam, laatste vrijdag van de maand

Vakbondskafee

Het is al weer ruim een jaar geleden dat de eerste bijeenkomst plaatsvond van wat later bekend werd als 'het vakbondskafee'. Wat was de aanleiding voor dit soort bijeenkomsten?

In Amsterdam is de afgelopen jaren een aantal keren een komitee gevormd dat stakingen ondersteunde. Aan die komitees namen onder anderen leden van verschillende FNV-bonden deel. Hun kontakten bleken steeds weer aanleiding tot uitwisseling van allerlei ervaringen. Daarbij was niet verrassend, maar wel zeer belangrijk, dat de ontwikkelingen bij de overal plaatsvindende reorganisaties en bezuinigingen grote overeenkomsten vertoonden. En dan niet alleen bij bijvoorbeeld de verschillende diensttakken in het gemeentelijk apparaat, maar ook in het onderwijs en de gezondheidszorg en bij Fokker, Akzo, de amsterdamse haven, enzovoort.

Om na te gaan of deze kontakten verstevigd konden worden nodigde de redactie van Solidariteit 12 februari 1988 de amsterdamse abonnees uit in het pand van de Jongerenbeweging verbonden met de FNV. Er kwamen ongeveer twintig mensen, mannen en vrouwen. Leden van de ABOP, AbvaKabo, Bouw- en Houtbond, Industriebond, Vervoersbond en Vrouwenbond FNV. Allen bleken het zinvol te vinden regelmatig bijeenkomsten te beleggen om te horen en te leren van elkaars ervaringen in bedrijf of instelling en bond. Besloten werd tot open avonden, elke laatste vrijdag van de maand, waar iedere geïnteresseerde welkom was, met een inleiding en discussie en na afloop een drankje (vakbondskafee!). Indien gewenst zou er voor de inleiding een 'deskundige' uitgenodigd worden.

Fokker, privatisering, arbeidspool

Inmiddels zijn er tien vakbondskafee-avonden geweest met zeer uiteenlopende onderwerpen.

In maart 1988 zorgde Rob Marijnissen, kaderlid Industriebond FNV en werkzaam bij Fokker-Schiphol, voor de aftrap. De situatie bij Fokker was de aanleiding - veel overwerk, grote werkdruk, arbeidstijdverkorting zonder herbezetting en een toenemende flexibilisering. De discussie spitste zich toe op de

verhouding tussen het vakbondswerk en de ondernemingsraad. Privatisering was het onderwerp in april. Jaap Heida, kaderlid AbvaKabo en lid van de dienstcommissie telecommunicatie (PTT) van het distrikt Amsterdam, ging in zijn inleiding vooral in op de rechtspositie van de PTT-ers, de afbraak van hun eerder opgebouwde arbeidsvoorwaarden en de papieren afwijzing door de AbvaKabo van de privatisering.

In mei hebben we de arbeidspool onder de loep genomen. Deskundig op dit gebied zijn uiteraard de kollegaas uit de amsterdamse haven, waar al heel lang een pool bestaat. Tom Koningh, lid bondsraad Vervoersbond FNV, bleek een kenner van de geschiedenis van de amsterdamse haven en ging ook in op actuele ontwikkelingen buiten de haven, waar de arbeidsvoorwaarden in de pools slechter zijn dan die van de 'vaste arbeid(st)ers'. De aanwezigheid van rotterdamse havenwerkers stond garant voor een zeer levendige discussie.

Van perestrojka tot thulswerk

In verband met de zomer hielden we in juni en juli het vakbondskafee gesloten. In augustus kwamen we ijzersterk terug met 'perestrojka en technologie'. Theo Bouwman, medewerker van de Stichting Technologie en Zeggenschap, deed verslag van zijn bedrijfsbezoeken in de Sovjet-Unie en gesprekken met arbeid(st)ers, managers, vakbonds- en partijfunktionarissen. Een leerzame en interessante bijeenkomst, ook door de verschillen in politieke beoordeling van de ontwikkelingen in de Sovjet-Unie. Jammer dat er geen wodka geschonken werd.

In september volgde een avond over de technologiese ontwikkelingen wat dicht bij huis, de nederlandse diensten- vervoers- sektor. Maarten van Klaveren, werkzaam bij dezelfde Stichting als Theo, vertelde over zijn ervaringen bij de samenwerking met ondernemingsraden en vakbondsgroepen die hem om advies en ondersteuning hadden gevraagd. In dit 'kafee' bespraken we ook de mobilisatie voor de demonstratie / manifestatie van 8 oktober.

De (video)film "Thuiswerksters gezocht" werd in oktober gedraaid. Toen net

uitgekomen en een aanrader. Elly Kort-thuiswerkster, medewerkster aan de film en kaderlid Vrouwenbond FNV - maakte samen met Nelleke Coopmans - werkzaam bij Steunpunt Thuiswerk Amsterdam - duidelijk dat thuiswerk in vrijwel alle sectoren voorkomt en de laatste schakel is in de keten van geflexibiliseerde arbeid. Een eye-opener voor velen van ons.

CAO-akties, gif en positieve aktie

Na 8 oktober wilden we in november Jacob Draijer of Karin Adelmund aan de tand voelen over de aangekondigde CAO-storm na een eventuele mislukking van het najaarsoverleg. Beiden waren daartoe bereid, maar door verplichtingen elders verhinderd. Zonder 'hoge gasten' hebben we de kracht maar bij ons zelf gezocht. Na een inleiding van Hans Boot bleek dat die kracht er ook wel was. Het zoveelste interessante vakbondskafee en ook nog een aardige voorspeller van de latere CAO-akties.

Na een pauze in december stond in januari 1989 "Gif en Arbeid" op de agenda. Pieter van Broekhuizen, medewerker van de Chemiewinkel van de Universiteit van Amsterdam, hield een degelijke inleiding. Een prima aanvulling op de serie in Solidariteit over dit onderwerp. De discussie, waarin veel voorbeelden naar voren werden gebracht, ging vooral over de vraag hoe in bedrijf en bond deze kwestie aan te pakken was.

De akties van de amsterdamse ambtenaren vormden het onderwerp van de maand februari. Na de WSBZ met onder andere de 24-uursstaking van de GVB en de strijd tegen de privatisering in andere diensttakken was op dat moment het personeel van de sekretarie volop in aktie. Guus Duppen, voorzitter van het groepsbestuur GVB en lid van het bestuur Groep Gemeente AbvaKabo, slaagde erin een goede discussie los te maken over de opbouw van vakbondsmacht op de werkvloer, de beslissende voorwaarde voor een strijdbare bond.

Op het moment dat ik dit schrijf, hebben we net de maart-diskussie over positieve aktie achter de rug. Mieke Verhagen, sinds kort bestuurster bij de

Vervoersbond FNV, stelde onder andere haar eigen benoeming als voorbeeld van een beleid van positieve actie. De uiteenlopende meningen over dit onderwerp, strijd voor emancipatie of bevestiging van diskriminatie, zorgden voor een pittige discussie die nog wel een vervolg zal krijgen.

Leerzaam en nog gezellig ook

Het vakbondskafee is een succes en stelt, zoals uit het voorgaande duidelijk is geworden, een breed scala van onderwerpen aan de orde. Het aantal aanwezigen ligt gemiddeld boven de twintig. Een enkele keer zijn er tien tot twaalf mensen geweest en soms ruim dertig. Mede door af en toe een aankondiging voor de lokale omroep komen er ook 'nog-niet-georganiseerden'. De kontakten over de grenzen van de bonden en sectoren zijn inderdaad verstevigd en geleidelijk aan komt de opbouw van een strijdbare vakbeweging ook in praktische zin aan de orde. De koffie staat altijd klaar en na ongeveer half elf wordt er vaak nog lang nagepraat. Kom eens langs bij het vakbondskafee, elke laatste vrijdagavond van de maand.

Lex Wobma (kaderlid AbvaKabo)